

הרב זלמן ברוך מלמד, ראש ישיבת בית אל על הספר מסורת הגיור

בס"ד, י"ח בכסלו תשפ"ג

לבני האהוב הרב אליעזר שליט"א

כאשר התחלת לברר את נושא הגיור להלכה, אמרתי לך למה אתה משקיע את כוחך ומרצך בשאלה שנויה במחלוקת, כאשר כל צד מגובש בדעתו ושום בירור הלכתי לא ישנה את דעתו. המחמירים הסבורים שגיור מחייב קבלת מצוות מלאה, ואם חסרה קבלת מצוות מלאה הגיור אינו גיור גם בדיעבד, לא ישנו את דעתם ואף לא יעיינו בספרך, כיוון שהם ביררו את הנושא היטב או סומכים על גדולים. והרבנים המקלים גם דעתם מגובשת, וגם הם ביררו את ההלכה היטב, וגם הם סומכים על גדולים שהקלו. וכל בירור שתעשה כמה שיהיה יסודי ורחב לא יזיז אותם מדעתם, אז למה אתה משקיע כל כך הרבה כוחות ומכניס עצמך במחלוקת.

ואולם כעת כשראיתי את ספרך שבו סקירה רחבה מאוד של הגיורים שנעשו במשך הדורות, והיחס של חכמי הדורות לגיור בכלל, והדעות השונות בפסיקה למעשה – זה ספר יסודי שמקיף את נושא הגיור מכל צדדיו בצורה מושלמת. נראה לי שיש ערך רב מאוד לספר, גם אם לא יביא להכרעה בין הדעות למעשה. חזק ואמץ ויהי ד' עמך להמשיך בשקידת התורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ויפוצו מעינותיך חוצה עוד ועוד.

נ. ב. אני כשלעצמי רואה ששאלת הגיור כבדה מאוד, ומן הנכון לכנס את תלמידי החכמים בעלי הדעות השונות כי היכי דלימטיי' שיבא מכשורא, ולדון ביחד לגופו של עניין ברוב יועץ.

לענ"ד רוב הרבנים המחמירים הם רבנים שחיים בקהילות תורניות או חרדיות, ואינם נפגשים עם הבאים להתגייר אלא במידה מאוד מצומצמת. ולעומת זאת, רובם

* מכתב ששלח הרב זלמן ברוך מלמד, ראש ישיבת בית אל, לבנו הרב אליעזר מלמד, לאחר שעיין בטיטות הספר מסורת הגיור. אנו מודים לרב זלמן על הסכמתו לפרסום המכתב.

של הרבנים המקלים הם רבנים שנמצאים בקרב ציבור שבו הבאים להתגייר רבים. זאת ועוד, רבנים הרואים עצמם אחראים לקהילות שלהם ולחוג שלהם, דעתם שונה מרבנים שרואים עצמם מחויבים לתקנת כלל הציבור ולא רק לקהילות שלהם. הרבנים המחמירים צודקים במקום שהם נמצאים, והרבנים המקלים צודקים במקום שהם נמצאים. וכן רב שהוא בתפקיד הנושא בעול הציבור, מבטו שונה מתלמיד חכם שאינו נושא בעול הציבור.

שאלת הגיור היום היא שאלה מערכתית. יש רבנים שדעתם להקל למקרים יחידים, אך להקל בצורה גורפת לרבים ולהפוך את הבדיעבד לכתחילה, זה נראה להם שאסור לעשות. ויש רבנים שדעתם להפך, אילו השאלה הייתה ליחידים אין מקום להקל, אבל כעת שזו לדעתם שאלה קיומית של סכנת קרע בעם, לכן יש להקל. מקובל בכל הדורות בשאלת עגונות, שהפוסקים היו מחפשים כל דרך של קולא להציל עגונות מעגונותם, והיו סומכים על דעת יחיד בשעת הדחק. אע"פ שקולא לעגונות פירושו להכניס לחשש ממזרות לדעת המחמירים, דהיינו שהאשה הזו שהיא לדעתם אשת איש, אם תנשא בניה יהיו ממזרים ונכדיה וניניה עד סוף כל הדורות, והם יתערבו בקהל, ולאן זה יגיע. אע"כ הרבנים הקלו. כלומר יש שעת דחק שמחייבת להקל, וצריך לשקול את נושא הגיור האם זו שעת דחק, ומה ההשלכות אם יקלו בגיור ומה ההשלכות אם יחמירו בגיור. ובשביל זה צריך רוב יועץ עם בעלי הדעות השונות.

כל עוד שאין הרבנים מתכנסים ביחד לחפש פתרון הלכתי מוסכם, הבג"ץ הוא הפוסק לדאבונינו. ואם נשכיל ונתגבר על המחלוקת לשם שמים, ויתכנסו תלמידי חכמים בעלי הדעות השונות ויקשיבו זה לזה מתוך רצון להבין אחד את השני, מתוך יחס של כבוד הדדי ומתוך הכרה שכולם מכוונים לשם שמים, יש תקווה שיגיעו ליד הסכמה ויתקדש בזה שם שמיים.